

I.T. 070 – HET BEROEP

Inleiding

De informatie “beroep” vermeldt de activiteit waaruit een persoon zijn voornaamste bestaansmiddelen put; zij wordt gekenmerkt door het I.T. 070.

Algemeenheden

- De informatie beroep wordt opgenomen in code en betreft enkel het hoofdberoep.
Het beroep wordt weergegeven met uitsluiting van elke aanduiding betreffende een specialiteit in de beroepsklasse, de eventuele werkgever, een bijkomend beroep of ambt, een titel of een mandaat, of de plaats waar die activiteit wordt uitgeoefend.
- De gemeente mag de juistheid betreffende het beroep niet nagaan, maar dient ter voorkoming van misbruiken ondermeer bij vrije beroepen, waarvan de titel is beschermd door de wet, de overlegging van een officieel stuk ter zake te eisen. Deze beroepen worden in de beroepenlijst aangeduid met de vermelding “BB”.
- Ingevolge de aanpassing van artikel 95, § 4 van het Kieswetboek door de wet van 11 maart 2003, wordt, enerzijds, de groep van het overheidspersoneel (federaal, gemeenschappen en gewesten, provinciaal en gemeentelijk) dat lid kan zijn van een kiesbureau aanzienlijk uitgebreid en wordt, anderzijds, aan de bevoegde diensten van de overheidsinstellingen en aan de overheden die onderwijzend personeel tewerkstellen, de verplichting opgelegd om de lijst van hun personeelsleden met hun beroep mede te delen aan de gemeentebesturen waar zij hun hoofdverblijfplaats hebben. Deze informatie qua beroep zal permanent worden bijgehouden en bijgewerkt door het gemeentebestuur in het bevolkingsdossier van betrokkene.
De beroepen die in aanmerking kunnen genomen worden om lid te zijn van een kiesbureau worden in de beroepenlijst aangeduid met de vermelding “BK”.

Opmerkingen

- Een nieuwe vereenvoudigde lijst van beroepencodes werd opgesteld. Deze lijst wordt toegepast vanaf 1 november 2007. Het Rijksregister staat nog enkel in strikt gerechtvaardigde situaties een nieuwe beroepencode toe. Het Rijksregister wil immers voortaan vermijden dat een nutteloze aanwas van allerlei beroepencodes ontstaat die inhoudelijk overeenstemmen met één der bestaande beroepencodes. Voor meer uitleg hieromtrent: zie punt II. 2 van de verklarende nota bij de beroepencodes van het Rijksregister.
- Voor wat betreft de beroepscode van de E.U.-ambtenaar (niet-Belg) dient één van volgende codes gebruikt :

51130	-	Ambtenaar Europese Unie	- Commissie
51131	-	“	- Raad
51132	-	“	- Economisch en Sociaal Comité
51133	-	“	- Europees Parlement.
- Voor de Belgische E.U.-ambtenaar mag alleen de beroepscode 51134 (ambtenaar E.U.) gebruikt worden.

Samenstelling

De informatie beroep bevat :

- de informatiedatum: dit is de datum van aangifte van het beroep (8 cijfers : DDMMJJJJ). Deze datum mag nooit benaderend zijn, d.w.z. met vervanging van de maand en/of dag door nullen. Wel is het toegelaten in dat geval als datum te registreren, deze waarop de gemeente van de verklaring van betrokkene kennis heeft gekregen (bijvoorbeeld, bij de inschrijving in de bevolkingsregisters).

De code 59990 (zonder beroep – student) kan ingevoerd worden vanaf de leeftijd van 12 jaar.

Voor alle andere codes mag de informatiedatum nooit kleiner zijn dan de geboortedatum +17 jaar; op die manier kan het beroep worden ingevoerd voor een laatstejaarsstudent die onmiddellijk begint te werken na de verplichte leertijd.

- de informatie 'beroep': het beroep wordt gecodeerd in 5 cijfers, die het eigenlijke beroep aangeven, gevolgd door een 6e cijfer, dat de overeenstemmende sociale groep aanduidt.

Sociale groep	code	afdruk N	afdruk F	afdruk D
Beschermde beroepstitel	0	(Besch. Ber)	(Prof. Prtg)	(Ges. Beruf)
(Brug)gepensioneerd	1	(Brug)pens.)	(Pré)pens.)	(Früh)pens.)
Zelfstandige	2	(Zelfst.)	(Indép.)	(Selbst.)
Loontrekkende	3	(Loontr.)	(Salar.)	(Lohn.)
Stagiair / Leercontract	5	(Stage/Lrct)	(Stage/Appr)	(Prakt/Lehr)
Helper	6	(Helper)	(Aide)	(Gehilf.)
Onbepaald	9			

Structuur

O.C.	I.T.	D.	INFORMATIEDATUM								BEROEP				
	0	7	0	D	D	M	M	J	J	J	J				

Toegelaten codes :

- Operatiecode (O.C.) : 10, 11, 13, 17 en 20.
- Dienstcode (D.) : 0

Voorbeeld : Invoering op 12 december 2007 van de beroepencode "glasmaker".
10/070/0/12122007/573209

DE BEROEPENCODES VAN HET RIJKSREGISTER - VERKLARENDE NOTA.

Een nieuwe, vereenvoudigde lijst van beroepencodes werd door het Rijksregister ontworpen ten einde het informatiegegeven "beroep" (IT 070) betrouwbaarder en pertinenter te maken, en om tegelijkertijd te voldoen aan de noden van openbare overheden en instellingen, en van wetenschappelijke onderzoekers in verband met de informatie omtrent het beroep.

Uitgangspunt voor het opstellen van de nieuwe lijst is de bestaande **ISCO 88-beroepennomenclatuur**. Deze nomenclatuur vormt – op het niveau van de driecijfercode – de (wetenschappelijke) basis voor het opstellen van de lijst.

I. Opbouw van het beroepenbestand.

Het beroepenbestand is opgebouwd uit verschillende niveaus. Een inzicht in deze verschillende niveaus en hun inhoudelijke betekenis kan helpen om de structuur van het beroepenbestand beter te kunnen doorgronden:

1. Het eerste niveau (code = 1 cijfer) omvat **10 beroepsgroepen** die zijn gestructureerd naar afnemende mate van complexiteit van de taken en kennisvereisten verbonden aan een beroep: hoger kader en directie horen onder groep 1, specialisten met een hoog niveau van professionele kennis en ervaring behoren tot groep 2, personeelsleden behorend tot het tussenkader zijn onder groep 3 te classificeren, enzovoort. De tien beroepsgroepen zijn de volgende:
 1. Hogere kaderleden, bedrijfsleiders & zaakvoerders
 2. Specialisten in wetenschappelijke beroepen
 3. Tussenkader & technici in wetenschappelijke beroepen
 4. Administratief bedienden
 5. Dienstverlenend- en verkoopspersoneel
 6. Landbouwers en gekwalificeerde arbeiders in de landbouw en visserij
 7. Vakarbeiders
 8. Fabrieksarbeiders; bedieners van installaties, machines & assemblage
 9. Ongekwalificeerde arbeiders en bedienden
 10. Krijgsmacht (militairen)
2. Deze 10 ruim omschreven beroepsgroepen worden vervolgens ingedeeld in twee of meerdere subcategorieën (code = 2 cijfers). In totaal zijn er op dit niveau **27 beroepsgroepen** te onderscheiden.

Voorbeeld voor de beroepsgroep van de vakarbeiders.

7	Vakarbeiders
71	Vakarbeiders in mijnen, groeven en de bouw
72	Vakarbeiders in de metallurgie en de metaalconstructie
73	Vakarbeiders in de precisienijverheid en drukwerk
74	Andere vakarbeiders

3. Op het derde ISCO-niveau (code = 3 cijfers) worden deze 27 beroepsgroepen nog eens verder opgesplitst in **117 beroepsgroepen**, die als het ware de wetenschappelijke basisstructuur vormen van het beroepenbestand. Het is namelijk op dit niveau dat de koppeling gebeurt met de uitgebreide NIS-beroepenlijst.

Voorbeeld voor de beroepsgroep van de vakarbeiders.

7	Vakarbeiders	
71	Vakarbeiders in mijnen, groeven en de bouw	
	711	Mijn- en groeuarbeiders
	712	Arbeiders in de ruwbouw
	713	Arbeiders in de afwerking van gebouwen
	714	Arbeiders voor schilder- en gevelwerken

4. Met het oog op het operationeel maken van de beroepenlijst van het Rijksregister werd een vierde niveau uitgewerkt. Het betreft hier het meest gedetailleerde en meest 'concrete' niveau, namelijk de omschrijving van **202 beroepenclusters** die werden verkregen na koppeling met de uitgebreide NIS-beroepenlijst. Deze clusters van beroepen krijgen naast de ISCO-cijfercode (bv. 713) nog een bijkomende lettercodering (a-b-c-...; bv. 713a – 713b – 713c) en worden verder uitgewerkt in een opsomming van concrete, afzonderlijke **beroepen**. Deze dienen als basis voor de codering van het beroep in het Rijksregister.

Voorbeeld voor de beroepsgroep van de vakarbeiders.

7	Vakarbeiders	
71	Vakarbeiders in mijnen, groeven en de bouw	
	711	Mijn- en groeuarbeiders
		711a Mijnwerker, groeuarbeider, steenhouwer, ...
	712	Arbeiders in de ruwbouw
		712a Timmerman; parketvloerlegger; bekister
		712b Metselaar; vloerenlegger; betonwerker
	713	Arbeiders in de afwerking van gebouwen
		713a Loodgieter
		713b Electricien
		713c Plafonneerder; isoleerder; dakdekker
	714	Arbeiders voor schilder- en gevelwerken
		714a Schilder; arbeider façadewerken

5. Bij de codering van de respectievelijke beroepenclusters en beroepen in het bestand van het Rijksregister werd rekening gehouden met de nummering van de ISCO-beroepsnomenclatuur: de nieuwe beroepencode begint met het cijfer 5, gevolgd door de driecijfercode, en de lettercodering (zie punt 4) die als volgt wordt omgezet : a = 0, b = 1, c = 2, ...

Voorbeeld voor de beroepsgroep van de vakarbeiders.

7	VAKARBEIDERS		Code RR	Benaming
71	Vakarbeiders in mijnen, groeven en de bouw			
	711	Mijn- en groeuarbeiders		
		<i>711a</i> <i>mijnwerker, groeuarbeider; steenhouwer</i>	57110	Mijn- en groeuarbeiders
	712	Arbeiders in de ruwbouw		
		<i>712a</i> <i>timmerman, parketvloerlegger; bekister</i>	57120	Arbeider ruwbouw – hout
		<i>712b</i> <i>metselaar, vloerenlegger, beton(af)werker</i>	57121	Arbeider ruwbouw – steen
	713	Arbeiders in de afwerking van gebouwen		
		<i>713a</i> <i>loodgieter</i>	57130	Loodgieter, buizenfitter
		<i>713b</i> <i>electricien</i>	57131	Electricien, electricienhersteller
		<i>713c</i> <i>plafonneerder, isoleerder; dakdekker;</i>	57132	Arbeider afwerking van gebouwen
	714	Arbeiders voor schilder- en gevelwerken		
		<i>714a</i> <i>arbeider voor schilder- en facadewerken: schilder, behanger en decorateur; plaatser van vast tapijt, ...</i>	57140	Arbeider schilder- en gevelwerken

II. In de praktijk.

De voornaamste bedoeling van de vereenvoudiging van de beroepencodes is een overzichtelijk kader te creëren waaruit de burger gemakkelijk een categorie van beroepsomschrijvingen kan kiezen waaronder de taak valt die hij effectief uitoefent.

De effectieve taak die wordt uitgeoefend is ook de belangrijkste reden waarom de informatie die wordt opgeslagen in het IT 070 van het Rijksregister in de toekomst kan gebruikt worden voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek.

Echter, de omschrijving die een burger aan een beroep geeft zal niet steeds dezelfde zijn als deze die is opgenomen in het beroepenbestand. Daarenboven komen heel wat beroepen meerdere malen voor in de lijst, en dit op verschillende niveaus. In deze gevallen zal het dus nodig zijn om bijkomende stappen te ondernemen om het juiste beroep te kunnen selecteren.

Er werd door de diensten van het Rijksregister een zoekmachine ontwikkeld, op basis van de uitgebreide NIS-beroepenlijst. De zoekmachine kan geraadpleegd worden op de website van het Rijksregister: www.ibz.rm.fgov.be

1. Een beroep komt meerdere malen voor in de lijst

1.1. Beroep onder eenzelfde beroepencluster: geen probleem

Heel wat beroepen die in het uitgebreide beroepenbestand zijn opgenomen komen meerdere malen terug in de lijst. Wanneer een beroep meerdere malen terugkomt onder eenzelfde beroepencluster, vormt zich geen probleem.

Bijvoorbeeld: wanneer 'onderwijzer' zal worden ingegeven als zoekterm zal dit verschillende keren terugkomen in de beroepenlijst: als 'onderwijzer(es) lager onderwijs', 'onderwijzer zedenleer', 'onderwijzer godsdienst', enzovoort), maar deze vallen allen onder dezelfde beroepencluster '(kleuter)onderwijzer; leerkracht voorschoolonderwijs'.

1.2. Beroep onder verschillende beroepenclusters: aanduiding van beroepencluster & ISCO-beroepsgroep

Echter kan het ook voorkomen dat een beroep of beroepsomschrijving meerdere keren voorkomt in het beroepenbestand, en dit op verschillende niveaus of onder verschillende beroepenclusters. Een voorbeeld dat we hier kunnen aanhalen is 'ingenieur'. In verschillende beroepenclusters vinden we ingenieurs terug (zie voorbeeld).

Beroep		Beroepencluster		Beroepscode RR
HOOFDINGENIEUR-DIRECTEUR (OPENBARE DIENST)	→	122c - andere leidinggevende kaderleden: beheerder onderwijsinstellingen (o.a. schooldirecteur), ingenieur openbare dienst, directeur artistieke sector, stationschef, ...	→	51222 – Directeur / Leidinggevend kaderlid (bestuur)
HOOFD TECNISCH INGENIEUR (OPENBARE DIENST)	→	122c - andere leidinggevende kaderleden: beheerder onderwijsinstellingen (o.a. schooldirecteur), ingenieur openbare dienst, directeur artistieke sector, stationschef, ...	→	51222 – Directeur / Leidinggevend kaderlid (bestuur)
INGENIEUR INFORMATICA	→	213a - informatica ingenieur; informaticus, systeemanalist en -ontwerper, netwerkontwerper; programmeur	→	52130 - Informaticaspecialist
INGENIEUR-ARCHITECT	→	214b - burgerlijk, industrieel en technisch ingenieur	→	52142 – Ingenieur (burg., ind., techn.)
INGENIEUR STEDEBOUW	→	214b - burgerlijk, industrieel en technisch ingenieur	→	52142 – Ingenieur (burg., ind., techn.)
LANDBOUWINGENIEUR	→	221a - landbouwingenieur; bioloog; farmacoloog, patholoog; agronoom en soortgelijke specialisten (land-, tuin- & bosbouwdeskundige, ecologist, bodemspecialist)	→	52210 - Specialist in de biowetenschappen
TECHNISCH INGENIEUR LANDBOUWKUNDE	→	221a - landbouwingenieur; bioloog; farmacoloog, patholoog; agronoom en soortgelijke specialisten (land-, tuin- & bosbouwdeskundige, ecologist, bodemspecialist)	→	52210 - Specialist in de biowetenschappen

1.3. Beroep onder verschillende beroepenclusters: kernvragen stellen

Om een beroep dat meermaals voorkomt in de beroepenlijst, een juiste plaats te geven kan het aangewezen zijn om via enkele kernvragen het beroep – zij het in een andere omschrijving – verder af te bakenen. Enkele voorbeelden van basisvragen die hiertoe kunnen dienen zijn:

Voorbeeldvraag 1: Oefent u het beroep uit in een leidinggevende functie of als zelfstandige?

Welk beroep?		Bijkomende vraag		Beroepencluster / RR-code
Verpleegkundige	→	<i>In leidinggevende functie?</i>	→	223a – hogere verpleegkundige 52230 – Hogere verpleegkundige
Verpleegkundige	→	<i>In ondergeschikt verband?</i>	→	323a – verpleegkundige (op ondergeschikt niveau) 53230 – verplegend personeel

Voorbeeldvraag 2: Bent u bedrijfsleider of zaakvoerder in een grote of kleine onderneming?

Welk beroep?		Bijkomende vraag		Beroepencluster / RR-code
Ondernemer afbraakwerken	→	<i>In een onderneming met 10 of meer werknemers?</i>	→	121a – bedrijfsleider in de privé; niet in dienstverband / 51210 – bedrijfsleider
Ondernemer afbraakwerken	→	<i>In een onderneming met minder dan 10 werknemers?</i>	→	131a – zaakvoerder in de industrie, bouw, transport/opslag/communicatie, zakelijke dienstverleners / 51310 – zaakvoerder

Voorbeeldvraag 3: Welk is uw diploma? Heeft u een diploma voor het beroep dat u uitoefent?

Welk beroep?		Bijkomende vraag		Beroepencluster / RR-code
Scheikundige	→	<i>Hebt u een universitair diploma?</i>	→	211a – Scheikundige, natuurkundige, meteoroloog, klimatoloog / 52110 – Natuurkundige, scheikundige
Scheikundige	→	<i>Hebt u een niet-universitair diploma?</i>	→	311b – niet-universitair scheikundige; hulpscheikundige, laborant / 53111 – Scheikundige (niet-universitair)

2. Een beroep komt niet voor in de lijst

Uiteraard is het ook mogelijk dat bepaalde beroepen die burgers aanhalen (nog) niet terug te vinden zijn in het bestaande beroepenbestand. Dit kan onder meer zijn omdat het beroep op een andere manier is omschreven. In dat geval is het aangewezen om op zoek te gaan naar een synoniem of de juiste taalkundige omschrijving die als zoekterm kan worden aangewend.

Een tweede mogelijkheid is dat het opgegeven beroep op geen enkele manier is terug te vinden is. Dit kan bijvoorbeeld wanneer het gaat over '**nieuwe beroepen**'. In dat geval is het aangewezen om deze 'nieuwe beroepen' te inventariseren en op basis van een aantal vastgelegde criteria een plaats te gaan geven in het beroepenbestand. Daartoe zal binnen het Rijksregister een werkgroep opgericht worden die op periodieke basis de aanvragen voor nieuwe beroepencodes zal onderzoeken en ze, desgevallend, een nieuwe code zal geven binnen in de bestaande nomenclatuur.

De aanvragen tot het opnemen van nieuwe beroepen in de codelijst moeten worden gericht aan de dienst Externe Relaties van het Rijksregister.